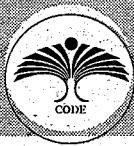

Boko 155 nan - songo d. 21
1998 SAN - SETANBURUKALO

Jekabaara

Jamana

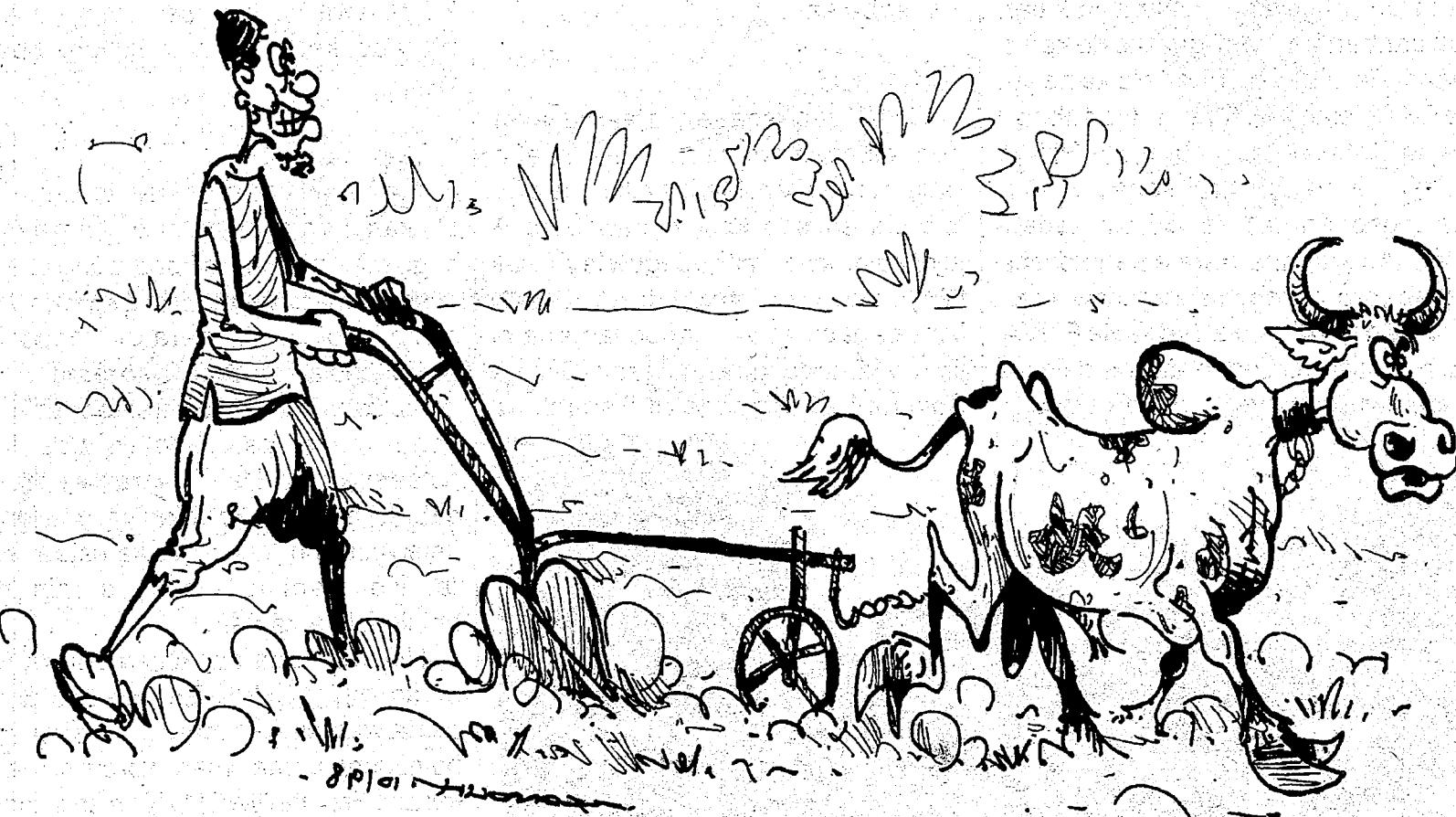
Cikela ceman n'a musoman kunnafoniseben

a be bo kalo o kalo

Jamana baarada la BP: 2043 Bamako (Mali)

SUGUKON FURAJISAN MA NI KOORISENENA MA

NE 6

BAARA BE SENNA KOLOKANI OHVN MARA KONC

NE 2

Baara bë senna

Kolokani cikemara kunkanko tun y'an bëe kamanagan netaa siratigë la. O kera ka da mara in ka kolosili banbanbaliya kan cikebaarada kelen ka bolo kan, ka bi OACV ka waatiw temennen kô. Kolokani tun ye OACV (tiga ni suman senebaarada) ka cikemara sabanan de ye. O waati la, tigakotuny'a danma bongola senefen barikama ye Kolokani cikemara sigibagaw bëe bolo. Awa san o san, cikelaw tun be bo a nunma ni an ka wariw (maliwari fo ka na don sefawari la) miliyari caman de ye. U ka musakanafolotun be sörötiga defeereli la. Awa, uka senefen juruko sinsinbolo fana tun ye tiga de ye. Hali balikukan tun banbannen don tigasene de kan o waatiw la. Nka, Ala nana n'a ka na ye, ka OACV silatunu. Ofana kera sababu ye ka Kolokani cikemara bila PNVA (Mali jamana ka sené yiriwa feeretigëbaarada) ka kolosili kadara kôno. An kumana o wale kan kosebe Jekabaara boko temennen dëw kôno. Owale o tun diyara an ye ka da PNVA kôro yere kan. O san danmado kera negelawulisanwe Kolokanikaw bolo.

Kolokani ye kabilakoroba ye Mali kôno, min ni demen ka kan

Balikukan koseginna dugu caman kôno kokura ; senekelakolidenw koseginna cikeda caman forow kôno kokura baara kecogo nefoani ladilikan jönjönw dili kanma cikelaw ma. Nka, n'an ye jateminé ke, an b'a soro k'o baara ma ke jeniyorofinfe ye. A se yere tun't'a ye. Barisa yiriwa dulonnen te nafoloboda danma na cikemara siratigë la; adamadenyako ani baaraminenkob'a fanbata fana. PNVA y'atileke. Bibiinna, Kolokanicikemara be cike demenbaara daba were ka kadara kôno, min be wele ko OHVN. O koni, an be se k'a fo ko si binna a tomominen kôno. An be se k'o fo ka da kun saba kan.

Kun folo

OHVN yecikeba yeminaamuyalen don cikedemenbaaraw la. Bilako sigilentë sen kan. Malika cikebaarada folo sigilen sen kan, o dëw don. A iujonna ni Joliba tenguduguw layiriwali de ye sirasene kadara kôno.. OHVN kera sababu ye ka mande jamana ni jitumu jamana lataa ne haali. Beë ye Sokurani ani Kege ne Banankoro

togo men sirasene dakun ha. Fen min ye Sugula n'a laminiduguw ye, olu togo föra, ani a be ka fo hali bi koorsenekola. Kolokani dun ye baara sabatilenw ke cikemara de ye ka bi waati jan.

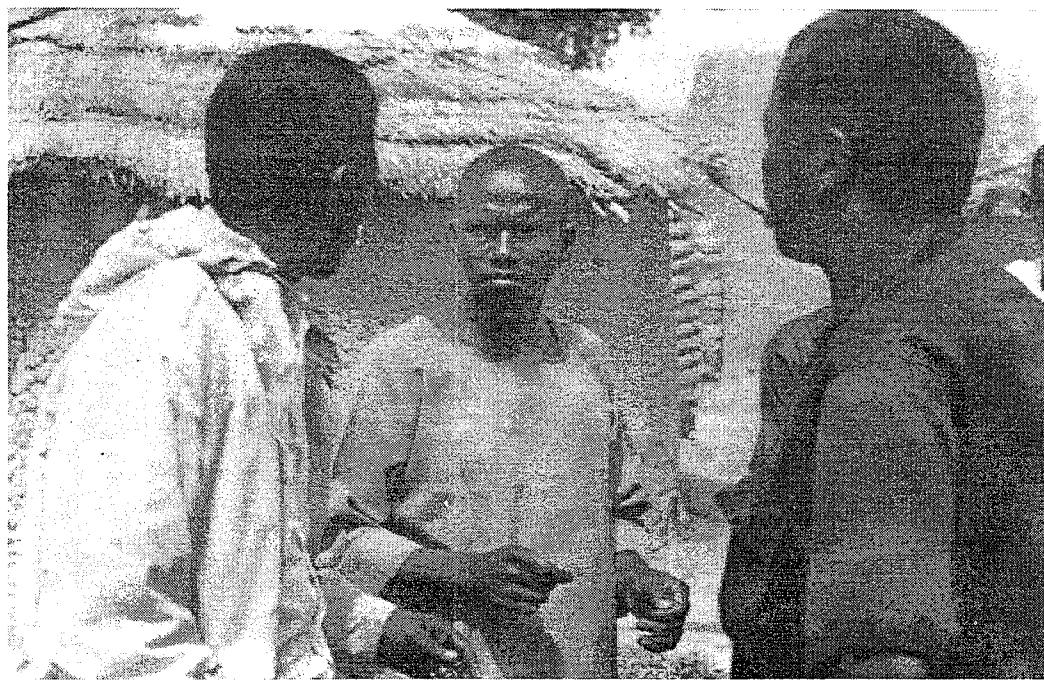
Kun filan

Kolokani y'an ka jamana kôno dawulamadugu do ye. Kumi Jose ka dugu ; cebilencew ka dugu. Sené matarafabagabaw fana ye Kolokanikaw ye, minnu y'a nini waati beë k'u waso u wosiji la. Orò, a te se ka ben o yoro suguya ka to demendondmabagantanya la. Kolokani dugukolo ka ni, awa senefen beë kekojuman n'u ladonkonuman be a kebaga nafa yen.

Kun saban

Mali dugu beë ni demen ka kan, ka d'a kan, i n'a fo an da delila ka s'a ma cogo min Jekabaara kôno (zuluyekalo boko), jamana ka netaa n'a ka yiriwa te se ka latige ka da mara danmadonin ka bongola kan. A be fo ko jamana ka netaa sabatirade, n'a y'a sorojamana kôno mara kelen-kelen beë ka netasira bora. Hali ni maraw ka netaa sabatili hake ma ke kelen ye, a kelen-kelen beë koni ka kan k'a ka netasira ta. Kolokani te mara ye min ni bolokofebila ka kan.

Nin kun saba dankenemani b'a to an ka a nini OHVN fe, a k'a ke cogo beë la walasa a ka maraw fana beë be bo nognunma : mara körö ni mara kuraw. Fen min ye OHVN ka san kôno ladala cikelaw ka donw ye, an dalen b'a la fana k'olu fanba bëna banban mara kura ninnu kan san nataw kôno. An kan be Kolokani ni Negela yorow de ma. Walasa ka se ka cikelaw lafaamuya a netaa an ka jemukan kan, an sera cikela danmado ma, dasumusumu kadara kôno, walasa ka

Mali cikela bëe ka kan ni lafaamuyali ye sene jetaa sira kan

sinsinbolo sɔrɔ an yere la. O mɔgɔw dɔw ye Ngalen Kaninba Sumutera ye, ka bɔ Torodo. Ale ka fɔ la, ni an ka jamana duguw bëe sera ka dakorɔn, cikεbaaradaw ka bolo kan, o ye fɛn ye min nafa tɛna se ka fɔ ka ban, cikεlaw

ni an ka jamana yere bolo. An bëe lajelen ka kan ka dugawu kɛ Ala k'an ka duguw bëe ka jetaa sabati ani k'u bila sabati ni jetaa sira kan.

Tumani Yalam Sidibe

Baarakebaliya nagasira

- N'i ma kalan i te baara dɔn
- N'i ma baarakε i te baloko numan kɛ.

- N'i ma balo konuma i bokun te diŋe kono

- Wa kalan yere ye baaraba ye diŋe sinsinnan ye nin tuloma saba ye

N'i ko jɔnnin kunnandi, a fɔ ko sababu numan.

Kɔɔrisenye baara dayele togoda caman na.

Bi, deminsenw nininyɔrɔ kera forow ye.

Baarakeminen kumbra dɔɔnin-

dɔɔnin.

O sababu ye CMDT ye. Ala k'a sɔn sijan la baarakε cesirijala bonjara, bawo seneke law ham kera miliyon sɔrɔ ye.

N b'a fɛ ka jekabaara bakuruba san N b'a fɛ n ka jekabaara ka ci n ma nin aderesi in la :

NCI Kulubali Sekeretɛri AV

mɔrɔ-mɔrɔ

Sekiteri CMDT Sebekoro

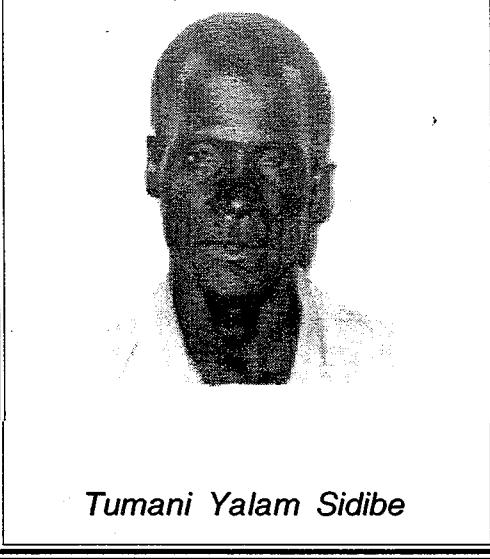
Sekiteri nɛmɔkɔ-Mamadu

Tarawale-Sebekɔrɔ

dugu : Fuladugu mɔrɔ-mɔrɔ

KALO LADILIKAN

Bi bi in na seneko nafasiraw dogonnen te maa si la. Awa seneke la ka bɔnɔgɔla fana te siga la maa si bolo belen. Nka fɛn bɛe b'a kebaga numan de nafa. Seneke kana kɛ "n fana bɛ do la ye". Nka, i n'a fɔ baarakεla tɔw bɛe, seneke la fana ka kan ka baara kɛ n'a dalen y'a la k'a bɛ a nafa.

Tumani Yalam Sidibe

POLITIKKO TAABOLO

Kumajɔgɔnya min donna jamana jɛmaaw ni politikitɔnw ce, k'a ta ɔkutɔburukalo tile 2 fo ka s'a tile 5 ma, o kera nimisiwasako ye. Hali ni politikitɔn dɔw y'a ye k'olu n'a kene-kan-sigi man kan. Bɛe b'i jo fe. Fasobaara la, ni mɔgɔ wɛre de kera sababu ye ka mɔgɔ dɔ senbo, o de ye kojugu ye. Nka, ni min y'i senbo a yerema faso kunkankeneko la, o te baasi ye de. Tɔw na temen n'u ka fasobaara ye. Nka, a b'i n'a fɔ dunukan. I sera dunufɔkene kan wo, i ma se dunufɔkene kan wo, in'a dununkan men. Here be si, here be tile. N y'a mincaraajo "Kledu" Sɔgona Jalola : Ala k'an bɛe sɔn sabali la.

Tumani Yalam Sidibe

Hakilijagabokuma

A bë san damadö bë bi, Jékabaara boko caman kono, i bë kuma kelen in soro yen. O ye kuma jumen ye :

An balimake n'an karamogo Abdulayi Bari ka kuma. A ko : Naniya numan ni kumamugu si te jamana in jo, fo kelen. O kelen ye mun ye ? Waleya. O la, ne b'a fo ko tige yere la, nin kuma in foko kelen kafisa ni kuma si tan foli ye.

In'a fo an balimake Tumani Yalam Sidibe y'a jir'an na cogo min na Jékabaara boko 103 nan kono, ko :

"Mogo döw ka kumakoromafo ye kuma gansanfo doron de ye, ka masoro u be min fo u t'a koro don".

Abdulayi Bari ka kuma bë kolo kan

Awa a nonabilara ni Yoro Ulen Sidibe ka kuma min ye, o fana ye ntoritege ye. Jékabaara bë fo ka masoro a te kumalankolon fo abada.

Mori Sekene Fonba
Monikalanden, ka bo
Jaratobugu
Mena - Doyila sekili la

An ka yele doonin

Nin kera fulake dö ye. Arajo b'a bolo ka yaala. Nka, fulake te tubabukan men. Don do la, balontan dabora wulada fe. A dun bë ganse tubabukan de la. Fulake ma mogo nininka de. Nininkalikela te fili. Nininkalikela ni fili te ban. Fulake tora a bë balontan lamen arajo la. Balontan bannen, fulake nan'i kanto ko : «Alabaani ! bi balontan ma diya de. Ce kelen tun be balontankene kan bi. Ce in togo ye ko Akote. I k'a don, Akote bë se balontan na dere ! Tuma bee a togo be fo. Tuma bee a togo be fo. Tuma o tuma, i b'a men ko : Akote. Tuma bee, i b'a men ko : akote. Aa, i k'a don, ce in bë se balontan na de. O waatiw de la, tubabukanmennaw soro ka fulake bë dibi la. U y'a fo a ye ko «Akote» te mogo togo ye. K'a koro ye ko : balon temenna celu (jo) kerefé de.

Sekene Fonba

Welelikan

Nin ye welelisben ye ka bë Sekene Fonba yoro ka nesin Jékabaara sebenbagawma. Nb'a nini u fe u kana salaya baara fe. Uk'a don k'ukanubaga minnu ma se ka bataki ci u ma folo, k'o de hake ka ca ni minnu y'a ci u ma ye. N be foli lase Tumani Yalam Sidibe ni Jékabaara sebennekulu mogo tow bee ma. N ka foli bë se Jékabaara kalangaw, n'a lafasabagaw an'a kanubaga bee ma.

Sekene Fonba

Morikalanden, ka bo Jaratobugu,
Mena (Doyila sekili la) Mali

**A' ye
Jékabaara
san, k'a
kalan ani k'a
lajesen, n'o
kera, aw b'a
jeniyoro fin
fasokanw ka
bongolali la**

Poyi Bi dennadon

Tigi te denw la tuguni
Degebaa te denw la tuguni
Bilasiribaa te denw la tuguni
Taafan te denw la tun
Denw bokoloko banna
Danbe yere te den la belen
Denw t'u bokolo don tun
Mun nana n'o ye ?
denw ka di an ye kojugu
O b'a to denw be labila kojugu
An be denw degedegé kojugu
Dow ta ye n mako-t'a-la-ye
"N batogoman de ! N fatogoman de !"
Den be kojugu ke, fa te kuma ;
Den be kojugu ke, ba te kuma
Denw te fa were don u yere la belen
Fo ce kelen min y'u wolo !
Denw te ba were don u yere la belen
Fo muso kelen min y'u wolo !
N'i kumana a fe, a b'i jaabi ko :
- Yalie bora ne wolotuma kalama wa ?
Wolobagaw te dwere fo nin ko :
- Aa, fatogoman, e tijena de !
- Aa, batogoman, e tijena de !
Ka soro u m'a bila nenisira kan yere
Mogo were te se ka kum'a fe,
n'a ma fo : k'a juguya b'e la
Bi denko kera sulafin kukalako ye :
A t'a donibaga fifa
Sanko o kerefefen.
Den ka di, a nafa ko don ;
den ka di, a danbe ko don
N'an ko den ka di, a sogo ko te

Sekene Fonba
Mori kalanden ka bo Jaratobugu

Denmisenninw ka hakéko Mali jamana kóno

Mali jamana kóno, bëe da benn'a ma k'a fó ko denmisennin ye sinjésigi ye. Ohakilinan b'a jira komogóladonta de don konuman walasa jigiya joyoro bisiglen min dilen don a ma, a ka se k'o lafa ni kunnawolo ni wasa ye don nataw kóno. Ote ñe fiywuni denmisén ma kalan, k'a ladamu, k'a bëere-bëere, ka hakilinan sabatilenwni feere jónjónw d'a ma, olu ka k'a sinsinnan ye a ka maaya kóno.

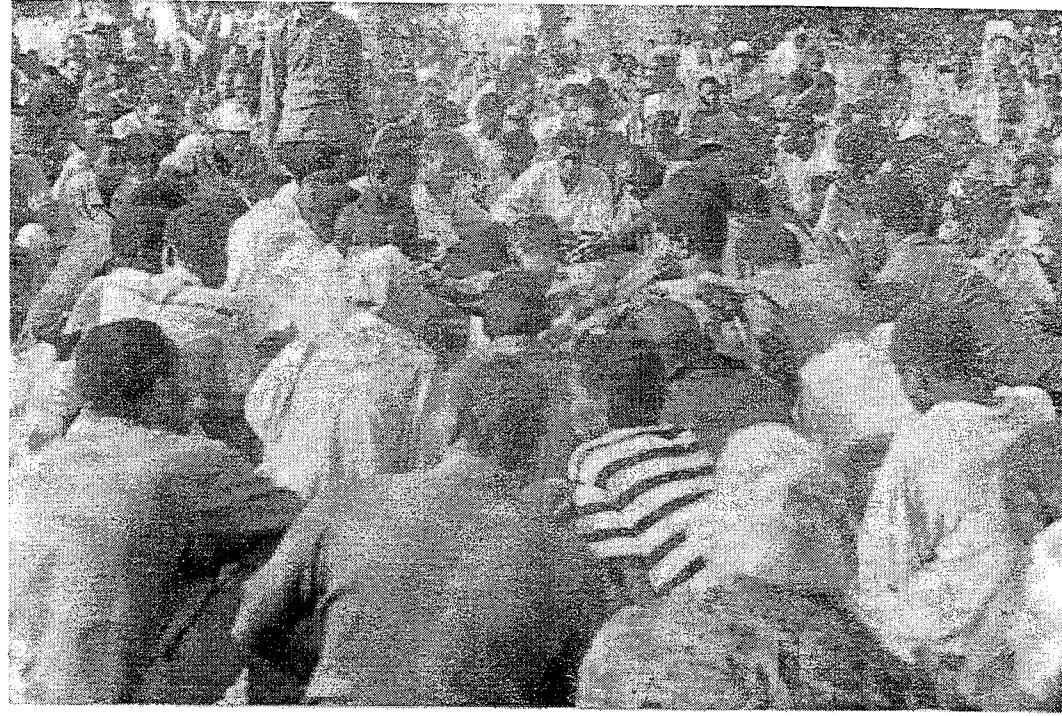
Denmisén te "maakoroba fitinin" ye, maakoroba fitinin ye. Kuma fólen mènni ye dò ye, a faamuyali fana ye a damako ye. Ko den ye sinjésigi ye,... ko bögó kene fana don min monko numan bë k'a tigi wasafén ye... ka denw bolo don baara la joona, n'o ma min bë a nafa la o tén a dò fara a kan.

An bëe don minna i ko bi, mögo bë se k'a fó ko Mali denmansaw ma denw minne dòwéré ye "maakoroba fitininw" kó ko sababu ke u ka doni tataw n'u suguyaw ye.

"Lemuru bë yan,... tiga bë yan... woson bë yan... a' y'a di Ala ma... Nin bëe ye denmisénw kunkan ye. K'a ta Bamako ka taa a bila Mali maraw n'u kóno duguw ma, denmisénw jolen bë maakoroba joyoro lakika de la. N'a minnu te delili la nbédaw kan, olu bë feere misénw la walima ubë bila baara la u fanga n'u barikà ma se minnu keli ma. N'a fóra ko ka denmisénw to u k'u ka denmisénya ke, bangebaa caman b'a dalaminékala ke fantanya nigelya degun bonya ye. Bëe b'i jo fe, n ka yali denmisén kalanko numan n'a ladonko numan, ani a bilali nbéda-kan-feere ni garebuya la, jumen de nafa ka bon den ni bangebagaw kan ?

"Maa bëe don do kólon sen don dò minogo ñe... misiba bë joli to a la ka nóno bo". Kuma donsonw ko ten. Gelya mankan ka don maa si n'a hakili ce fo k'a tigi bila a ka sinjésigi rotiñenni na !

Ni bangebagwa min y'a denw bila jagomisén na bólón fe, o tigi na

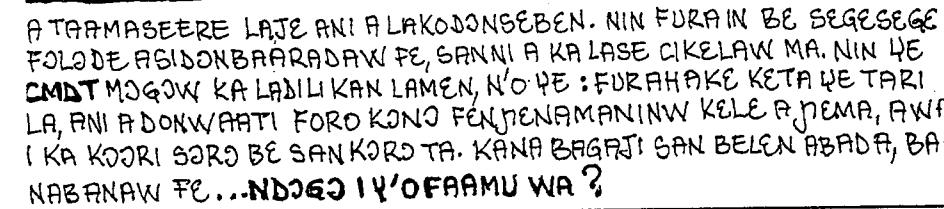
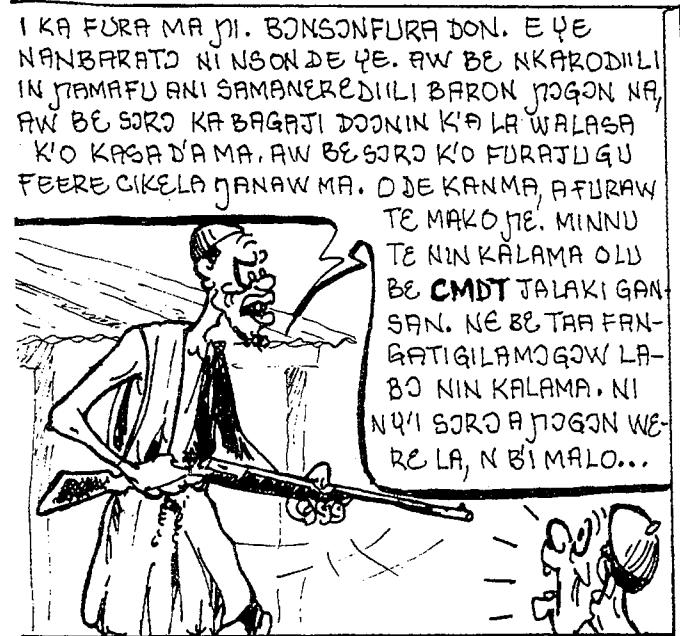
warimisén soro nka masiba minnu bë se ka denw soro bólón fe a t'olu dama dòn. Denmisén te bolo-fe-fen ye bawo són suguya bëe dò bë bólón fe ; a bë se ka minnu ce a fe. K'a ka maaya don bögó la. A bë fó ko mögo b'a möyoro de són ta ; ni min mona bólón fe o bë yoro jumen de són ta ?

Bangebagaw ró, minnu fana b'u denw bila baara kologelenw na walasa u ka baara dòn këfen ye, ani k'olu bolobojoona,, obangebagawyedenw kolobaga gansanw de ye. U bë denw kolon ka don u ñena daw fe. Den dingó n'a sago te jate. A te ko dòn nka dusukun b'a fe ka a sagonna baara kanu. Ni cikela denkera cikela ye, ciké kanu kosón, o de nafa ka bon. Nka n'a kera diyagoya ye a da la, don min n'a diyagoyabaga ñe te yen a bë ke cogo di ?

Kalan de bë baara diya don mögo la, baara ñedónkonuman de b'a keli dusu nögódon. Misi nunjuru mineli te baasi ye. Sojlaw kéréfebaara te kojugu ye, donita, jiritige n'o ñögónna baara kologirinw ni denmisén farikolo cogoya te taa. Ni denmisén farikolo bë yiriwa, o ye fen de ye min ni hakili ni faamuya bë taa ñögón fe.

Den ye kanufén de ye, ladiyalifén don, o ni a rotiñenni te fan-kelen fe. Bangeba ceman n'a musoman ka kan ka ke jiriba de ye den b'a ka kalan n'a ka dijénatigé kécogo numan feerew soro min suma na. Ola, a na ke jigi ye u ma don nataw kóno. Segén ni dijénatigé gelyaw degun mankank'a to den bangebagaw k'a ta haké don bögó la. Kalan, ladamuniko numan, kénéya sabatilen, dun-ka-fa ni kolosilikojuman ye denmisénw ka hakéw ye minnu ka kan ka matarafa hère ni heretana waati bëe kóno. Nin haké kofólenw labatolikojman bë ke sababu numan ye den n'a bangebagaw bëe ma. Kunfin soro ka dögó dijé bilama taabolo kóno. Nin haké lafuli bë bangebóna la an ma sigi ni min ye. Karatow, denmisén, dentigiw, banbagaanciw n'o ñögónna maaw ka ca an sen koro. Doni min bë maakoroba-ya kun, o donifan kelen bë denmisénya kun. Ola, maakorowkana kón k'u ta fara denmisénw kun n'a waatima se. Denmisénya b'a ta bange waati fo kana se sisan 18 ma. O waati ye kalan waati ye, an ka sinjésigw kalan waati kóni !

Bakari Sangare

Sennakolontaamadiine tigilamogow ka kiiriko

Sennakolontaamadiine tigilamogow saba minnu ka kiiritige tun bolodalen don kiirigelenw tigeli kadara kono, min tun be senna ka bi okutoburukalo tile 5, o bora a dogokoro, k'a boloda kiiritigesenwaati were kanma. Abudu Dunbiya ni Abubakar Jakiteko Jakate, ani Seki Ibrahima Kalilu Kanute (n'o yere de ye diinebolofara in karamogoba ye), olu ka kan ka waati were makonon, walasa ka nefoli k'u ka walejugu kan, n'oye Doyila kiiritigela Umaru Ba boneni y'a nin na gansan, utikalo temennen tile 2. Faso togola makarannikela (awoka) Seyidu Mayiga ka lajini de y'a to kiiritige in bora a dogokoro. Makarannikela in y'a ka lajini sinsin walejugu in seere jenjen yebaliya de kan kene kan. A y'a sinsin walejugu in ne bererebere bee fesefeseli fana kan, ani kow dantigegafe sebenkonuman.

Maa saba ninnu nominen don maafaga ni maafaga demendon de kanma. Kiirisaben kono, a jirala ko maa ninnu ka walejugu ju be bo sennakolondiine tigilammgo 8 de bilali la Doyila kiiritigela ka bolo kan 1998 san zuluyekalo. U nominekun tun ye murutili de ye ka nesin fanga taasiraw ma. O maa seegin do ye cekoroba do ye min togo ye ko Sidiki Jalo. Walasa ka a ka kalanden nominen ninnu labila, diinebolofara in karamogoba ye delilikela bila ka se Doyila kiiritigela ma. O ma benkola soro kiiritigela fe. O cekoroba sijetigi o ta labanna saya ma kaso la. A kelen k'a ka kalanden ka saya kunnafoni men, o ma ben karamogo Kanute ma. A ye a ka

kalandenw laje Kalabugu, zuluyekalo tile 26. Osenfe, a y'a jira a nofajama na kokalanden cekoroba in ka saya jubora kiiritigela Umar Ba ka katigelyawale de la. K'o kanma, k'a ka kan ka nangi ka ben "Sariya" taabolo ma. "Ni maa min ye maa faga o tigi ka kan ka faga o nogon ye". A nofajama bee y'u kan di k'u be baara in ke, n'o ye kiiritigela fagali ye. Nka maa wolonwula de sugandira o baara kanma O laje o kera Kalabugu dugu de kono. O maa wolonwula sugandilenw kera : Abubakar Jakiteko Jakate, Abudu Dunbiya, Isufu Sangare ko Isubilen, Mustafa Konate, Alasan Jara, Hamadi Jalo ani Abdramani Jabate ye. Nin maa wolonwula mogo kofolen folo sugandira k'o ka tow nekun minne ka bo Kalabugu laje in dugujedon yere k'u kunda Doyila kan. Uye kun nogonkelen de k'u senna walasa ka Doyila lasoro. U selen Doyila, u bisimilara u diinetiginogon do fe, min ye Ba Mariko ye. O kera sibiridon, utikalo tile 1. O duguseje, u bee y'u don u ka keleminenw la ka kiiritigela ka somagen. U ye maa folo minnu bila ka taa yoro cogoya nininkadon na, a fora olu ye baarakedennin fe ani kiiritigela muso yere, ko kiiritigela ma wuli folo. O kera fo ka se sije fila ma. U nako sabanan y'a soro ko kiiritigela n'a ka baarakela Baje Trawele be sagasulu la. U ka kumalasela y'i kanto kiiritigela ma ko : "An balimaw ka kiiritigedon surunyara. An nana walasa a be ke an nena. An karamogo kok'an k'i nininka, mun de kanma iye cekoroba sijetigi to

kaso la f'a ka faatu. Sariya dun ko ko ni maa min ye maa faga, k'o tigi ka kan ka faga o nogon ye. Ciden saba ninnu ma waati di kiiritigela ma a k'u jaabi. U jigginn'a kan ni beesew ye. Kiiritigela y'a nini k'a yerejini ka bo maasibajugu in ma, nk'a taara bin ciden to naani tege kono. Olufana jiginnna a kan n'u ka beesew ye. U y'a faga. Hali a fagalen o, u m'a to yen. U y'a sogosogani k'a maasiba ni beesew ye, f'u yere dengeneyar'a kan waati min ko kiiritigela sara, u y'a to yen ka taa. U y'u nesin kasobon ma. U selen yen, u ye kasobon kolsibaga ka marafaw mine a la, ani ka kasobon dayel, k'u ka diinejogonw labo, olu minnu ka kiiritige tun bolodara ka ben utikalo tile 4 ma. U n'u musow n'u denw sorola ka bo ka Kalabugu sira mine. Ladonniali kelen kiiritigela ka baarakela fe, a ni mintun be nogonfe a fagawaati, Doyila dugudenw ni lakana tigilamogow bora ka maa ninnu nomen. Uni dugumogow ka basanjogonna senfe, Abdu Dunbiya ni Abubakari Jakite doron de kisira.

Abdu Dunbiya y'a jira segesegeliklaw la k'u karamogo Seki Ibrahima Kalilu de ye cikan don ale da ka t'o fo Doyila kiiritigela ye. Nka karamogoke ko k'o te tije ye.

N'an ye jatemin k'e, an b'a ye ko diine te taa adamadenya kanunciya bererebere ko. Jahadi kera diine kono waati do de la, ka bi diine fayirida fe. O fana yamaruya tun bora Ala yoro. O kera kira Mahamatutile (kisi ni neema b'a ye), nka tipe yere la diine fen te jahadi ye bi. A man kan jemufanga si ka nin walejuguw n'u nogonna kolokolo. Sanko Mali kono. Mako sebe were be Malidenw la bi, min ni diine nofekele gansan te kelen ye. Nka, an dalen b'a la ko maa ninnu nangicogo de b'a nogon keli dusu bo a kebaga werew kono. Ala k'an son sabali la.

Abdrahamani Diko
Eko (Echos) kunnafonisaben
boko 1071 nan
ani Tumani Yalam Sidibe

Sebenjekulukuntigi ka kalo hakili jagabo

Jamana bee wasodon bererebere ye a ka yere mahoronya sorodon de ye. O don, geleya n'a ta o ta, adamaden bee ka kan ka nisondiya, i'n'a fo selibadon selifugaken. Nk'a be san 18 bo bi, anw ka yere mahoronya donko kelen be naamulatige gansan ye. N'an dun ma fara o ma, den minnu bena wolo waati nataw la, Mali ka setanburukalo tile mugan ni filako bena k'olu ma don sidonbali ye de. Ni wasofen be Malidenw bolo, sigma t'a la, o folo n'o kologirin ye setanburukalo tile 22 de ye. O don de, an y'an ka yere mahoronya soro, ka don dije jamana horonw ka sere kono. An kana nin o ko kun si la.

Kalanbaliya ye dibi ye

San o san, setanburukalo tile 8 ye don kerenkerennen ye dijé kono min nesinnen be balikuw ka kunfinya keleli ma. Balikukan tøgøladon in kera ni nisondiya ni sewa ye Mali fan bee.

Bamako kafo kono denmiséninw ka kalanko minisiri Adama Samaseku ye sennabila ke ka se lasakaw ka kalanso la (Lasa ye Bamako kafobolofara ye min sigilen be kulu san fe). O waleya in diyara Lasa n'a lamini ye kosobe. Minisiri n'a ka jama ye Lasa sigida ce n'a muso fo u ka cesiri la kalan yiriwali sira kan. O temennen ko, Adama Samaseku ye folini walejumandon ke ka nesin balikukan demebaga-jekuluw ma. Nin taama in sen fe, minisirini Lasamaakorow yemasala ke min ye tali ke balikukan lanko sankorotali siratige la. Cekorobaw y'a jira u ka kuma sen fe, ko kalanbaliya dibi te se ka gen fiyewu n'an m'an sinsin fasokanw kan. O siratege la, u ye misali ta larabujamanawkan. Maakororow ka fo la, larabuw y'an dan, o wale sababu sorola kan de fe. Olu ka fen beebe nenaabouka larabukan kelen in na. U ma walikan were si bila u fakan ne. Lasa maakorow ko ten ko : "Maa be wolo kan min na, ka mo a la, o netaa soroli ka teli". U y'a jira Adama Samaseku la, ko fasokanw kalanni be faamuya jiidili teliya. Minisiri ka nin lasa taga in kuncera ni nenaaje ye Lasa n'a lamini tun ye min sigi sen kan walasa ka nin maaba kulu in nisondiya.

Balikukan tøgøladon hukumu kono, arabadon setanburukalo tile 9, UNICEF ni DRAS ani ENDA, baara Jekulumaawy'ubolodi nøgon ma ka bamanankan dungew senkoro matintin. Walasa ka sinsinbere numan di balikukan ma, u ye segesegeli sigi sen kan. I n'a fo san tow be ke cogo min. Nin nøgon dan in tun be jate ni kunnasébenni ani poyi kan.

Bamako kafo kalanso bee maa tun b'ala. Nin waleya in këbaga bee tun ye musow ye. Sabu musow y'a jira ko timinandiya ni cesiri ma dese olu yoro kalanso in ma fiyewu.

O de koson, walasa k'u la nisondiya, balikukan demebaga-jekuluw ye donbolo ke, a sara saba fo'o cebagaw ye. Fen minnu dira u ma o ye :

Gakurunjana nafacaman, safune, fini ani gafew ye. Fen minnuw dilen file musow ka kalandenjolenw ma, a t'u sara bo, a kun ye walasa muso tow ka dusu sorokalanko la. Nin kene in labenni konew tun be Enda maaw bolo. yoro sankoro tali n'a lasewabaga kera Babenba ka nøgøløndenw ye. Olu ye nenaaje jira jama la min bolila balikukan nafa kan. Sumayila (n'o ye nøgøløndenw nema ye) n'a ka jama y'a jira ko : an ka togodalamaaw cesirilen don : saniya, dugu yiriwali, keneya. Balikukan y'u ka musow yiriwa cogo min, o kera sewakoba ye.

Nin nenaaje in kuncera nin welebila ye halibi ka nesin jama ma ; u k'u cesiri fasokanw kalanni na walasa kungfuna tiki ka ban.

Fanta Kulibali

U ko...

Fen saba de be yen min ka di dijé fen bee ye : dumuni i yere sago la ; finé-miné-ka-bila i yere sago la ; ani boke i fere ma.

Kasimu Kulibali
Jamaba baarada (Bamako)

Ni mogo jugu kera i nenaabouba ye, walahi i ma tila de !

Mayimuna Danbele
Marakala donkilidala do

Dow ko ko Alifa nana fanga la, ko mogote don kasol la belen yurukuyrukuko kanma. O bc se ka ke tijé ye cogo di ? Ka tijeni ke k'i te nangi !

Alfa Umar Konare
Mali Jamanakuntigi

An bee k'an sigin'a ye. Ni dijé toratan, adamadenw ka jugu nøgon ma ; si te si ka here fe ; bee be nagali ni nøgon ka bone ye. Aa, hali ni Ala ma dijé wuli, adamadenw yere b'a wuli de ! To te ko la.

Benka Kalifa Buware
Ka bo Falaje (Négela)

Miiri de be no ke doloye. Maaya ye hakili ye.

Habibu Koyite
Donkilidala (Bamako)

Bamananya te kolankolon ye

A bëkalocaman bëbi ka tugu njogon na, Jekabaara bëkuma anyean danbe kan. Ojémukan kerenkerennen bësoro "bamananya te kolonakolon ye" ne de kan. O ye wale ye, bamananden bës ka kan ka wasa ni min ye, ka masorë a bëföko ni mögo min jinëna i jujón kó, k'i labanko b'i kamanagan. Bamananya te kolankolon ye. A te se ka k'o ye yere ka masorë a ma juwuli o kan. Fen o fen bë bamananya kono, kun b'a bës la, awa koro b'a bës la fana. In'a fòtubabula-gafesëbennaba do y'a fòcogo min na, n'o ye Antuwani Lawaziye ye : "Fosi te na gansan ; fosi te tunu fana, fen bës bë yelemayelema de". O tijé ye bamananya taalan ye. Komo, boliko, köröteko fo ka se turabuda ni kolonninfili, ani sigida labenbolow ma, nin si te fen ye min cunna bamananya kono yoröñinkelen. Walasa ka n ka fota sinsin bolo sëbë kan, n b'a fe ka n da don bamananya taamaseere folo nacogo la nin yorö in na. O ye boliko de ye. Boliko jujonna cogodi ani yoröjumén ? N hakili la o foli bë Jekabaara kalanbagaw nafa ani an ka jamana kokorö-jenjiniibaarada bës.

Boliko

Bi, a dogonnen te mögo si la, ko adamaden jujonna farafinya de la. Tubabuw ni wolojeman wëre nacogo fana y'a danma jemukan ye. N'an ye kokoro tigilamögobaw ka gafew laje, i n'a fo Seki Anta Jopu (Misira jamana kan) ani Beni Inbu Baraka (Asanikaw kan) an n'a soro ko hali sedina Iburahima tun ye farafin de ye. (O pereperelatigera, Ala ma hinëna an karamogo Usumani Kalapofe, jamana baarada ka kumabarainin dökön, min bë wele ko : "an ka seli an ka kanw la" ye). Boliko dun daminen adamadenw fe, san ba kelen ni keme saba njogon, ka kón Sedina Iburahima ne.

Ko bës jujón ye

kunföñogonçorë de ye

Dijé kenebondawaatiw la,

adamadenw da barama de tun bë njogon kan. Bës kono tun b'i kono, a fobaga te. Kono dun b'i n'a fo filen de. Fen o fen, n'a fara o la ka damatemen, o fen bë bon cogoya do la. I komi kunföñogon tun te adamaden si la, bës tun b'i kunföyöröwëre jini. O de siratige la, don döla, ce döwulila n'a kono taye, k'i kunda fuga fantan bantan dökan. A selen jirisunnin dö koro (döw ko ko kujenin ko don), a y'i sigi yen. A y'i to i koro ka kabakurunin dö dalen ye, min yecogo y'a diya haali. A wulila k'i madon o kabakurunin na. A y'o ta a tège kono, k'i kanto o ma ko : "N teri kabakurunin, e na ke ne kunföñogon ye walasi. E na ke ne jigi fana ye, ka masorë, ne jigtant te sunçog. Em'a ye nin kow ni ni kow de bë ne kan. N'o kunkow sera ka njogoya ne ye, o bë diya ne ye dëresi". Ce tora ka n'a ka kabakurunin majamu waati ni waati. A yere fana y'a kolbsi k'a kunkow tun bë ka njogoya ka t'a fe. Don döla, a y'i sigi

k'i miiri, k'a n kunkolo minë a tège fila kono, k'i kanto i koro ten ko : aa, a bësoro ne dabaamaa de y'a yere bila kabakuru sawura la, ka n'i da ne ne koyi ! E k'a laje, ka bi n ye kunko foli damine kabakurunin ye döron, n kunkow njogoyara ! A fo sanni ne ka n ta ke darokumafo gansan ye kabakurunin in kun na, ni ne taara a son woro fana na (woro ye bonya taamasen ye), o têna diya a ye. O ro, a na n demen haali. Ce taara ni woro ye, k'a ka kabakurunin masusa n'o woroji n'o woronaga ye. A söröla, k'a kunko fo a ye. Ce nana a ye k'a kunko gelén bës fegenyara. I komi filebaga wëre bë muso ce ni na min n'a ce te kelen ye, dugumögow bës kamanangannen tun bë ce i ka yoröñinkelen dijenatigë bolo yelema na. A ma ne min ko, a kera o ye. U y'a nininka. A fana ma ke haasidi y'u ma. A y'a ka gundo fu ye. Yoröñinkelen, dugu mögököröba kelen kelen bës ye

woroje fila ani worobilen kelen ta ka kabakurunin segere. U tiimera o kan. Awa o san njogon san duman ma soro u ka san yelenw la. O de kanma, masake min tun be yen, o waati la, n'o ye Zakariyusi ye (masa Namuruju benbake) o ye kabakurunin togodaa ko "setigi". A y'a wajibiya a ka dugudenw bae kan k'u ka faraso do jo kabakurunin kunna, min njogon te dije kono bonya ni cene si la. O kera jama fe ni nisondiya ye. Masake Zakariyusi ye setigi bato jekulu sigi, k'o nemogoya di Karawu (kabakurunin tigi folo) ma. A ye sonfen fana pereperelatige setigi kanma, n'o ye misibilen kelen, sagabilen kelen ani bakelen ye. A ma dan o ma, a ye don kelen sugandi san kono, k'o ke setigi sondonye. Oyerde de kera dije selidon bae jujon ye.

Boliko ni Alako

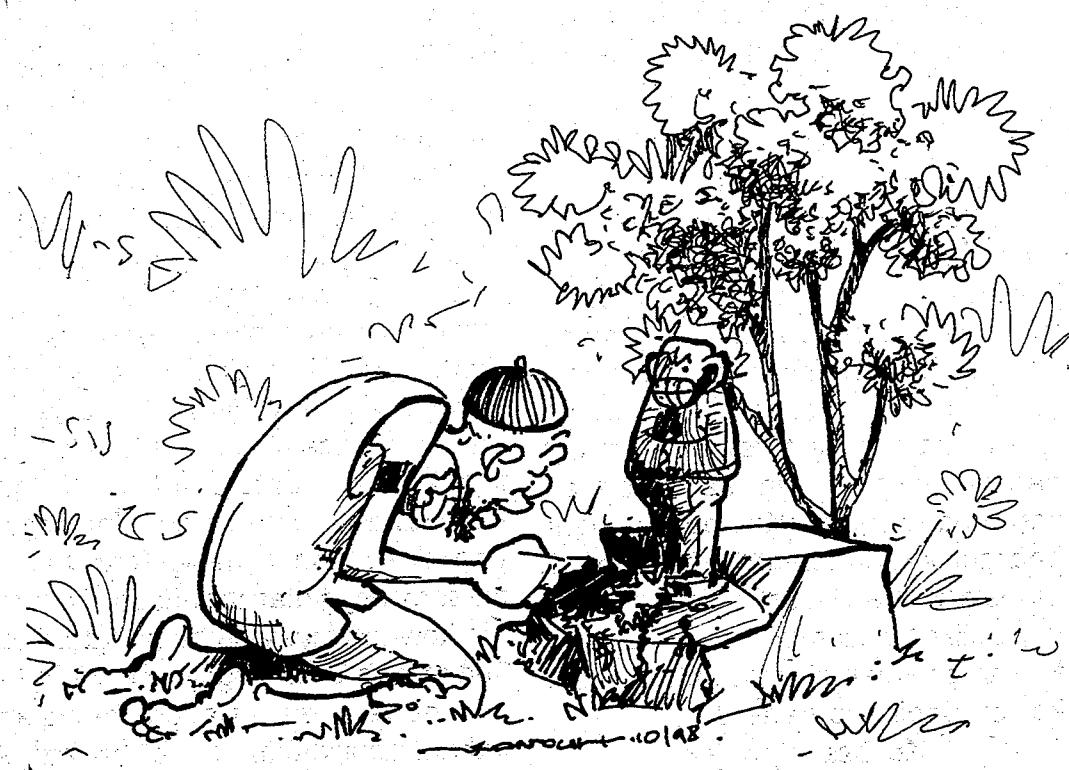
Maa caman be boliko ke alakotafen ye. Olu t'a ko kalama de. Nonte, n'an ye boliko yere laje, an b'a soro k'a fana y'a danma diine de ye min be adamaden lase Ala ma. Ale de ye

adamaden ka danayafen folo ye, a ko min ma ko "n maa nonabila". A m'a fo ko "n maa". In'a fo diine sabatilen tow

bee, a fana sinsinnen don taabolow de' kan, minnu kologirin ye adamadenya bonyalianisigida bonyali ye. "Ni ko te ko bee la, ko si lankolon fana te": N'an ye jatemine ke, hali an ka dijetjewaati ninnu na, bamanan yere wolo tana ye jenya ni nanbara ani nkalontigé ni mogo hasidiya ye. Diine tow fana ko cogo di. Mogó minnu t'a faamuya, olu b'a fo ko bolibato ye doweré farali ye Ala kan. Olu t'a sidon. Diine bee n'a temensira don ka se Ala ma:

Kunceli

Nka laniniye mogocaman ka bataki ci Jekabaara ma, n ka seben in kan, walasa k'u feta fo. Do be do don, do t'o don. Mogo bee n'a ka tine. Fen te n da de ka jugu. Anw Malidenw yere de be se ka barika don an ka danbekow la. Djene ka netaa man kan ka se k'o bali. Anka Zapon jamana ni Sinuwa jamana laje. Jamanabaw don sira bee kan, dije kono bi. Nka, o m'a to u ka fili u yere ma fo k'u ban u ka adamadenya taamaseerekow bee la. An kana ke

kono-te-wara-tew ye, taayoroko kamanagan be minnu na dije kono ka da u boyoroko si donbaliya kan. Ne ka jemukan in kunte k'a nini bce ka segin bamananya ma, nk'a kun ye de walasa

bce ka walita sebekorok e yeredon kono. N be n ka jemukan kunce n'an ka cekoroba Sule Jalo ka ladilikan ye : N'i ye ba ye saga sere la, a don ko a ma ke yen a yere ka bolo kan".

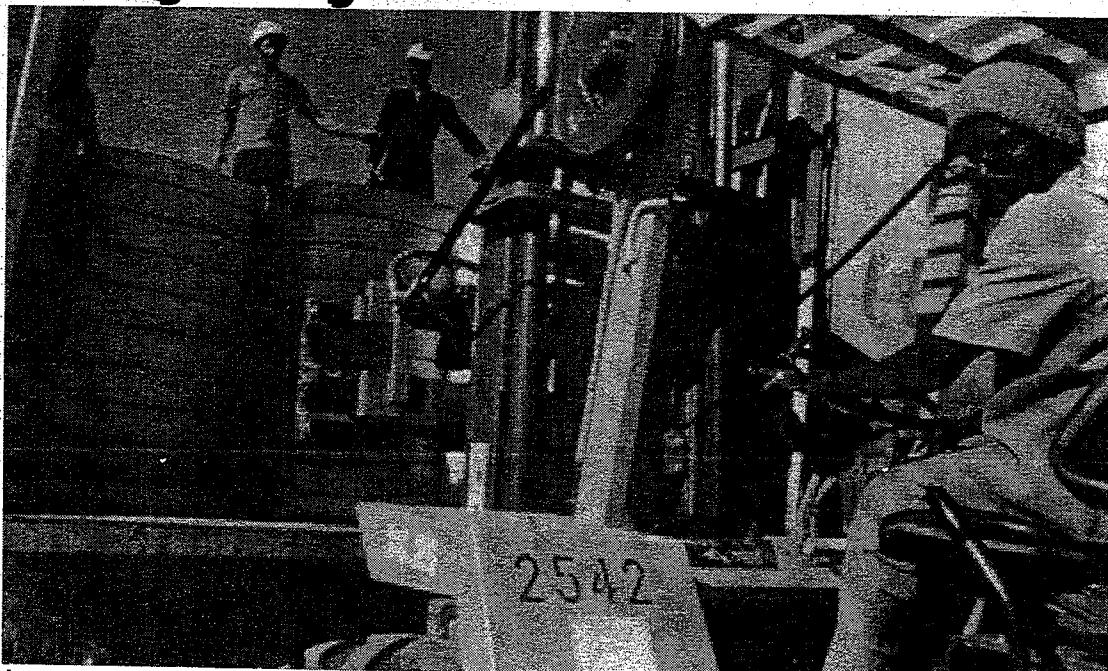
Dabi Yoro Jalo
Ka bo biriko Goro (Kita)

Fantanya y'an labo

Fantanya ne ka ca. Baarakebaliya, kongo, yermabila, furasansongo sorobaliya ni siyoroko de ye fantanya josenw ye. O de ye fantanjamaw siginogon ye, i n'a fo an ka Mali n'a nognaw. Okelbolo numandeyeka bce lajelen keje sariya ni soroda yoro la.

Fantanya de ye kongo sun ye, min ye dankari mogo miliyon caman na dije kono. O de kanma, mogo kelen be dese a yere daladumuni na ; ka sorodumuni de ye adamaden ka jenemaya sinsinbere ye. Kongo dun ye setigiya sorosentanjamaw kono, i n'a fo Mali na nognaw la. Wa fana, kongo ka jugu mogokorobaw, ani demisenniw ani musow ni banabagatow de ma. Kongo ye latikejugu ye jamana kono. dumunitanja be denmisenniw ka kalanko ni bololabaarakelaw ka jetaa seginko. Dumuniko masiba be jenemaya nagasi, ni ka adamaden yere laafu. Kabinisefawaribinna 1994 san zanwuyekalo tile 12 don, geleya ye san sor. O geleyaw sinsinna adamadenw ka jenemaya de kan, dumuniko, negelako, kenyako. O ye damatemewaleyaw ta, ka jesin baaraajiniw ma, ka faya, baya, korya, dogoya, denya ban mogow ni nognocce. O farafarali de ye demisenniw ke yermabila ye siraba kan. N'a y'a sor denmisenniw ka yermabilya kun tun ye u hineminebaliya ye du kono, sorodakonagasilisun yesefawaribinna de ye Farafinna tilebinbolo jamanaw kono. O waleya de ye sorbagatow ka sorosankorota ka kilibagatow seginko. Gale gale, garibuya tun be ke morikalandenw de fe. O tun y'u ka kalanbolo de ye. Bi, garibuw ka ca, wa u te bo morikalansow danma la.

Fantanya, kongo de kera sababu

jugu ye ka faya, baya, korya, dogoya, denya, balimaya fara. O jigitig de ye denmisenniw ke falatow ani misikinew ye. O de koson, galoduguw kono denmisenniw be donita ke suguw la, ka bolifew klosi ni ka sunogo mobilitayorow ani sisikuruntayor la. Denmisennin ladonbaliw ani kenekekew detaamajogon ye fantanya ye. Barisa, hineko ni makariko, dese, kerefeko de be denmisenniw ke dolominaw ani furakisetalaw ye bolon kono.

Jeneya ni baarakebaliya

Segen de be denmisenniw ke jeneyakelajuguw ye. O de koson, musomaniw be kono sor, ka soru ma sigin'ye. O de b'a to musomaniw b'u dogo k'u kotonje ni k'u denw faga. A be komi senekela dugukolotan wali senekoyor te min bolo ni dugubakonemogo min bolomada y'a ka baarada ye.

"FMI nibankimondiyali" demesiraw nesinnen dumuniko, kalanko, kenyako de ma. Forobabaaradaw

donni ka girinjamana ma. O de kanma, kenyereyew yiriwali siraw dayelela walasa ka jamana senbo tigya la. Nka, fantanjamaw ka taabolo n'u dingot e o ye. Ayiwa fanta jote kele la. "Do ka bone ye do ka here ye". Tuma min dow be ka feerew tige ka geleya ni segen kunben, dowerew be k'o k'u ka soroda sabatili sira ye. O ye dinelatige ye.

Kelebolo

"ORTM" nininikelaw ko : konibafe ka geleya ni segen kele duguba kono, i b'i jesin waleya dow ma, n'o ye demejogonya, dugukoloko, kalanko ye. O de be se ka fantanja yorojanya adamaden na. Nka, fantanja kelebolo numan te dowerew ye, ka fantanw miiriyaw n'u hakilinaw don ko. demejogonya te se ka sabati fiyew, fo i k'a keycor n'a mogow sigiyor n'u haminankow don.

Bubakari Kulibali
Jekabaara sebennekulu

An ka denmisénw ladon

Bamananw ko : sanji bë na k'a koto n komi ye. O ye mogo n'a den ko ye. Bëe b'a fe fen ka bo i la min kafisa n'i ye, min ka adamadenya bë fisaya n'i ta ye ; min bë se a yere koro, ani ka se e fana koro. Mogo si ka lajini te dije in kono, i ka den soro min bë siri i la badaa-badaa. n'a te se k'a ne a yere ma sanko e. A yere bë fo dennakolonwolo de ma ko adamaden ka kubo. Nontë, mo site kuyere bo. Den dun ka senyerekoro ju bë bo a ladoncogo de la. An k'a don ko den ka di, k'a bila sebesira kan. Majumanko wëre te dije kono, den soro k'o min bë siri i la waati bëe. N'i ye dòw nininka, u b'a fo ko den ladon te se ka ke fantan fe. Faamaya ni fantanyako dun te. Hakiliko ani taaboloko gansan don. Danbe bë bëe la. Den dun ladamufen folo ye a ka adamadenya taabolo sinsinni de ye du ka danbe ye. A man kan maalankolo ka bo höröndu kono, hali n'a y'a soro o du ka tile dumuniko

b'a kanmanagan. Den ka kan ka bolo don baaradege do kadara kono. Fen si yere mabilia mañi. Awa, den ka yere mabilia fana ka juguni fentobëe ta ye.

An k'a don k'an denw ka josira dan t'an kan dumuniko ni fereyaboko ani kalanko danma ye. Nk'an ka kan ka

den ladon a ne ma de walasa o fen folen ninnu b'a nafa. N ka salonnasini Lagine jamana konaama ye fen do jira n na Lagine dugu do kono, n'o ye Labe ye. o ye ne fa haali. Taama in kera lakobilawaati kono. Yen, n y'a soro denmisén fanbaw kalifalen don bololabaarakelaw ma. Labe cekoroba do ka fo la, dije kera taabolo camantigilamogow de ka nafasçoyorow ye. N'i y'i den ladamuni dan kalanbolo kelen ma, n'o m'a nafa, a yere te se k'e nafa.

Tumani Yalam Sidibe

An ye bataki do soro

An ka foli ni walenumandon bë ke ka jesin Lasana Sanogo ma, ale min ye bataki ci an ma ka bo Kijan, k'a ka felaw fo an ye. An b'a fo a ka karamogoyabaara la. An b'a ka kalanden 125 bëe fana fo. Fen min'y'a ka bataki kono koto tow ye, an b'a nini a fe a ka segin a kan, barisa an ma faamuyali bëre soro a kono koto la. O de y'a to an ma se k'a labo Jekabaara boKo in kono. Ni Ala sonna yere, an benna an ji ja sanni boko wëre ce, Ka bataki in nini k'a faamu.

Jekabaara sebennekulu

CMDT mogo minnu ye sebenni ke boko in kono

Madu Yusufu Sise - Bamako
Dawuda Matiye Dowo - Bamako
Mamadu Lariya Sise - Bamako
Usumani Tarawele - Fana
Daniyeli Kulibali - San
Amadu Teli - Sikasso
Musa Zana Tarawele - Kucala
Siyaka Dunbiya - San
Yusufu Jimé Sidibe - Kita

Jekabaara
Labolikuntigi
Tumani Yalam Sidibe Sebennekulu
Tumani Yalam Sidibe Sebennekulu
Bakari Sangare
Amadu Gani Kante
Bakari Kulubali
Jekabaara ni ONG cesira taamabaga
Fanta Kulibali Negenw kebaga
Nuhun Madani Tarawele ko Banun
Baarakejogonw
MAKOI, SNV, OCED Hakebota:
11 000